

यन्गृह्णति तत आहवनीयस्य^{१)} पर्युक्षणं कुर्यात् · उदस्थालीं वैवोदकमण्डलं
वादाय गार्हपत्यादयः आहवनीयान्निनयन्निवादिति (१२.३.१.५) प्रायश्चित्तप्रकरणे
गृह्णतो धारानिनयनदर्शनादिहापि तथैव कल्पना^{२)} ॥ ॥ १३ ॥

इति चतुर्थस्य त्रयोदशो कण्डिका ॥ ॥

अग्निहोत्रीं देहयति पुंवत्सामशूद्रेण स्थाल्यामार्यकृत्यामूर्धकपालायां दक्षिणतः
प्राचीमुदीचीं वा ॥ १ ॥ अग्निहोत्रशब्देन कर्मवाचिना तत्साधनं पयो
लक्ष्यते तदस्यां गव्यस्तीति गौरग्निहोत्रिणी तत इतिप्रत्ययलोपे कृते
अग्निहोत्रीति सिध्यति · पुमान्वत्सो यस्याः (११.३.३.१) · विहारादक्षिणस्यां^{३)}
प्राञ्जुखीमुदञ्जुखीं वा स्थिताम् । आर्यस्य त्रैवर्णिकस्य कृतिः आर्यकृतिः^{४)} · ऊर्ध्व-
कपालायाम् न तिर्यक्कपालायाम् · यदि वा भिद्येतेति (१२.३.१.६) लिङ्गात् मृत्ति-
कामाख्याम् । अत्र गोर्दिङ्गियमविधानात् सांनाय्ये गवां दिङ्गियमो न भवति ।

पूर्वेणाहवनीयमाहृत्य गार्हपत्येऽधिश्रयत्युत्तरतो निरुद्धाङ्गारान् ॥ २ ॥
तद्गोधा दुग्धस्थालीस्थं पयो हस्ते गृहीत्वा आहवनीयं पूर्वेण आहृत्य आ-
हुरणात्पूर्वमेव गार्हपत्यस्याङ्गारानुत्तरतो निरुद्धोदुक्ष्य अपणार्थं पृथक्कृत्वा
ततः पयस्तेष्वधिश्रयति ।

एवमन्यत्रापि होमार्थस्याहुरणम् ॥ ३ ॥ इतोऽन्यत्रापि पञ्चवातीयहो-
मादौ होमार्थस्याज्यादिगव्यस्यैवमेव पूर्वेणाहवनीयमाहुरणं कार्यम् ।

दक्षिणेन वौषधम् ॥ ४ ॥ औषधं त्रीहियवादिकम् तदाहवनीयं दक्षिणेन
वानीयते आहवनीयं पूर्वेण वा उत्तरेण वा ।

तृणेनावज्योत्यासिच्यापः पुनर्वज्योत्य निधायं त्रिरुद्धासयत्युदक् ॥ ५ ॥
तदधिश्चितं पय एकेन ज्वालायुक्तेन दर्भाग्रेणावाञ्जुखं प्रकाशयेत् · तच्च तृणं
परिस्तृतृणेभ्योऽन्यदेव ग्राह्यम् · ततः सुवेणापो गृहीत्वा पयोमध्यऽआसिञ्चेत्
तस्य शमनाय · ततः पुनर्वज्योत्य निधायम् निधाय-निधाय मुक्त्वा-मुक्त्वा त्रिरुद्धास-

१) ? यन्गृह्णति १. २) नात् १. ३) आहवनीयागारादक्षिणतः Mahād. ४) but
see Pāṇini ४. १. ३०.